Rekenkamercommissie gemeente Kerkrade

Analytisch verslag van de vergadering van 22 juni 2021 (via MS teams)

Aanwezig:	mevrouw Moberts-Lenzen
Afwezig met kennisgeving	mevrouw Laumann
Mede aanwezig:	de heer Franssen (Griffie) de heer van Vugt (Deloitte Accountants B.V.) mevrouw Honings (Deloitte Accountants B.V.) de heer Bejas (wethouder Financiën) de heer De Waal (afd. Financiën)

De heer Franssen vervult de rol van technisch voorzitter en heet iedereen van harte welkom. Mevr. Laumann is verhinderd en heeft haar vragen schriftelijk gesteld.

Conform het eindadvies van de Werkgroep Begroting hebben deze keer alle raadsleden tegelijk met de leden van de rekeningcommissie de stukken ontvangen. Op deze wijze konden eventuele vragen en opmerkingen voor het gesprek met de accountant worden meegegeven aan de leden van de rekeningcommissie.

De heer van Vugt geeft aan dat de controle van de jaarrekening 2020 vanwege COVID-19 (het coronavirus) op afstand heeft plaatsgevonden. Ondanks deze bijzondere omstandigheid is het gelukt om de jaarrekening tijdig op te leveren en ook de controle is in goede samenwerking met de ambtelijke organisatie verlopen. Hij spreekt zijn complimenten en dank hiervoor uit. Daarnaast was bij deze controle sprake van nieuwe posten/processen, o.a. TOZO, waarbij ook rekening moest worden gehouden met extra richtlijnen.

Verder geeft hij aan dat er een goedkeurende accountantsverklaring zal worden afgegeven voor zowel de “getrouwheid” (kloppen de cijfers) als de “rechtmatigheid” (is relevante wet en regelgeving nageleefd).

De heer van Vugt geeft middels een presentatie een korte toelichting op de belangrijkste rapportpunten. De presentatie van de heer van Vugt is integraal bijgevoegd.

Aanvullende punten/toelichtingen zijn:

Meerkosten corona wmo/jeugd:
De onzekerheid bestaat omdat er nog posten afgerekend moeten worden, conform landelijke uitgangspunten. Zorgaanbieders hebben nog tot 1 oktober de tijd om hun jaarrekeningen op te stellen. Kerkrade heeft het maximum bedrag van de verplichtingen opgenomen, het is mogelijk dat deze alsnog lager uitvallen.

Financiële positie en eigen vermogen
De financiële positie is verbeterd t.o.v. vorig jaar. Schuldquote, grondexploitatie en structurele exploitatieruimte scoren goed. De lokale lasten 2021 liggen (nog steeds) net iets boven het landelijk gemiddelde. Geconstateerd kan worden dat de *stijging* 2021 lager is dan het landelijk gemiddelde. Solvabiliteit blijft een aandachtspunt, is wel verbeterd. Het weerstandsvermogen is voldoende.

Mevr. Moberts geeft aan het fijn te vinden dat er veel positieve zaken te melden zijn. De punten onzekerheid meerkosten, woonlasten, eigen vermogen en tozo zijn reeds aan de orde gekomen. Zij heeft verder nog de volgende punten:

Stadion / risico
Uiteindelijk is sprake van een groot aantal factoren die het uiteindelijke risico bepalen. Met wat nu bekend is, is het risico voldoende afgedekt.

Samenstelling en werkwijze rekeningcommissie (of vergelijkbaar) bij andere gemeenten.

Dit wordt nader toegelicht. Soms juist wat kleiner, soms elke fractie vertegenwoordigd. Soms ook een iets uitgebreider takenpakket dan alleen de jaarrekening. Beide keuzes hebben hun voor- en nadelen. In deze regio veelal een brede samenstelling.

Mevrouw Lauman heeft wel nog via de griffie op 22 juni schriftelijk haar vragen aan de accountant gesteld. Afgesproken wordt dat deze nog schriftelijk zullen worden beantwoord en dat de beantwoording nog zal worden toegevoegd aan het verslag.

NB: In de bijgevoegde presentatie van Deloitte is deze aanvullende beantwoording van de vragen door Deloitte nog verwerkt.

Zowel dhr. Bejas als de commissie complimenteert de accountant alsmede de betrokken ambtenaren voor hun inzet en medewerking bij het tot stand komen van de voorliggende stukken.

De conclusie van de commissie is dat het rapport geen aanleiding geeft tot verdere inhoudelijke opmerkingen en dat er geen belemmeringen zijn om de raad voor te stellen de jaarrekening goed te keuren c.q. vast te laten stellen.

Tot slot wordt de heer van Vugt uitgenodigd om in oktober 2021 in de commissie AZM weer een actuele toelichting te geven op diverse onderwerpen. De heer van Vugt zegt zijn medewerking graag toe.

De rekeningcommissie.

A. Moberts-Lenzen

Ivm afwezigheid M. Laumann is dit verslag van de vergadering niet door haar ondertekend.
Het eindadvies van de rekeningcommissie kan wel door haar getekend worden indien er geen verdere opmerkingen of vragen meer zijn.
Mevrouw Moberts stemt nog af met mevrouw Laumann.

Deloitte.

Gemeente Kerkrade

Controle jaarrekening 2020 Gemeente Kerkrade

22 juni 2021

Rein-Aart van Vugt en Claudia Honings

Deloitte.

Controle jaarrekening 2020 gemeente Kerkrade

Algemeen

- Op het moment van deze commissie vergadering zijn onze controle-werkzaamheden afgerond. Na deze vergadering zullen wij onze rapportage definitief uitbrengen.

- Controle in de huidige Covid situatie. Nette prestatie dat jaarrekening en controle medio juni 2021 gereed zijn.

- Wij zijn voornemens een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening 2020 te verstrekken.

- Goedkeuringstolerantie:
  - fouten: € 1,9 miljoen (1%)
  - onzekerheden: € 5,7 miljoen (3%)

Deloitte.

Controle jaarrekening 2020 gemeente Kerkrade

Belangrijke rapportpunten:

- Wij zijn van mening dat de jaarrekening 2020 van de gemeente Kerkrade de omvang en de samenstelling van het eigen vermogen per jaareinde 2020 en het saldo van baten en lasten over 2020 getrouw en rechtmatig weergeeft. Na onze controle resteren onderstaande controleverschillen en onzekerheden.

- Geen resterende (ongecorrigeerde) getrouwheidsfouten en rechtmatigheidsfouten.

- Onzekerheden
  Meerkosten Corona WMO en
  Jeugd nog niet vastgesteld € 0,8 miljoen

- Deze resterende onzekerheid past binnen de toleranties van de jaarrekening.

Deloitte.

Controle jaarrekening 2020 gemeente Kerkrade

Belangrijke rapportpunten:

- In de eerste formele bijstelling begroting 2020 is een resultaat van € 0,4 miljoen positief opgenomen. De gemeente Kerkrade realiseert over het boekjaar 2020 een positief resultaat van circa € 2,25 miljoen vóór resultaatbestemming. In maart 2021 heeft de raad reeds een besluit genomen voor wat betreft de resultaatbestemmingen in verband met Corona ter grootte van circa € 0,68 miljoen. In de rekening 2020 worden aanvullende resultaatbestemmingen voorgesteld ter grootte van circa € 1,0 miljoen. Het resultaat ná bestemming bedraagt circa € 0,55 miljoen.
- Het positieve resultaat heeft tot gevolg dat de financiële positie van de gemeente Kerkrade is verbeterd. Het eigen vermogen is toegenomen van 13,7% van het balanstotaal naar 15,8% van het balanstotaal. Het ratio tussen de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit komt uit op 1,36. Het weerstandsvermogen classificeren wij op basis hiervan als voldoende.

Deloitte.

Controle jaarrekening 2020 gemeente Kerkrade

Belangrijke rapportpunten:

- Wij merken de gemeente Kerkrade aan als een gemeente met een financiële positie die aandacht vraagt. Met name de ontwikkeling van de reserves (solvabiliteit) is bij uw gemeente belangrijk. Die aandacht heeft u er in 2020 ook aan gegeven. In september 2020 hebben we uitgebreid stil gestaan bij de brede context van de financiële positie van uw gemeente. Hoewel de financiële positie ultimo 2020 reeds is verbeterd, blijven wij benadrukken dat de gemeente Kerkrade de financiële ontwikkelingen goed moet blijven monitoren (denk hierbij aan het sociaal domein en de risico's inzake de uitgegeven leningen).

- De schattingen ten aanzien van de waardering van de uitgegeven leningen en kapitaalverstrekkingen, vastgoed, voorzieningen, grondexploitaties en de vorderingen zijn **aanvaardbaar** verantwoord. Dit wil zeggen dat de waardering binnen wet- en regelgeving heeft plaatsgevonden en de schattingen voldoende onderbouwd zijn. Wij hebben hierbij geen bevindingen geconstateerd.

Deloitte.

Controle jaarrekening 2020 gemeente Kerkrade

Belangrijke rapportpunten:

- WNT en SiSA: Geen onrechtmatigheden geconstateerd.

- Tijdens de controle van de jaarrekening 2020 zijn ons geen aanwijzingen voor fraude gebleken. Ook is ons geen fraude gemeld. Wij maken u er in dit verband op attent dat de accountantscontrole is gericht op het geven van een onafhankelijk oordeel omtrent de getrouwheid van de jaarrekening en niet specifiek op het ontdekken van fraudes of onregelmatigheden binnen de gemeente Kerkrade.

Deloitte.

Bijlage – Vragen op accountants-rapport

Bijlage: Antwoorden op vragen rekeningcommissie

- Pag. 8: Financiële positie Kerkrade is verbeterd, maar vraagt blijvend aandacht (zie pag.8).
  Vraag: Kerkrade heeft een positief saldo van ruim € 2 miljoen, maar dat komt grotendeels doordat de ozb in het kader van VIE met 10% is verhoogd. De kosten van VIE zijn nog niet aanwezig, die komen nog de komende jaren. Dat zal voor een ander beeld zorgen. Is de accountant dat met ons eens?
- **Antwoord accountant:** Het positief resultaat bestaat uit veel componenten. De OZB-meevaller maakt hier ongeveer voor € 220.000 deel van uit, Daarnaast zijn er in 2020 andere voordelen van per saldo € 1,8 miljoen gerealiseerd. De kosten van VIE (fysieke realisatie, programma's) zitten al in het meerjarig perspectief. Het beeld wijzigt dan ook niet wezenlijk, behalve dan dat het voordelig resultaat over 2020 een positief (incidenteel) effect heeft op de financiële positie.

Deloitte.

Bijlage – vragen op accountants-rapport

Bijlage: Antwoorden op vragen rekeningcommissie

- Pag.12 2e alinea: Niet strategisch vastgoed clubgebouw en parkeerterreinen van HC (Hockeyclub?) nova staat in de boeken voor € 280.000,-.
  Vraag: Deze zijn toch gesloopt? Of heeft men de sloop in 2021 gedaan?
  Het verbaast ons dat dit gebouw nog steeds in de boeken staat, omdat het al jaren niet meer wordt gebruikt. Wat vindt de accountant hiervan?
- **Antwoord accountant:** Het huidige gebouw wordt op dit moment betrokken bij plannen in het gebied ten aanzien van de ontwikkeling van een aantal 'tiny houses'. Het is op dit moment waarschijnlijk(er) dat de gebouwen niet worden gesloopt en onderdeel van een toekomstige ontwikkeling zullen uitmaken. Het onderzoek loopt nog. Omdat besluitvorming hierover nog moet plaatsvinden, het gebouw als maatschappelijk vastgoed is aangemerkt (zodat marktwaarde niet aan de orde is), mag dit gebouw niet in één keer worden afgeboekt. Dat kan pas als duidelijk zou worden dat dit gebouw geen enkele functie in toekomstige plannen zal krijgen. Besluitvorming door uw gemeenteraad (wanneer de grensbedragen van de 212-verordening overschreden zouden worden) is dus het kritische moment om wel of niet af te boeken.

Deloitte.

Bijlage – vragen op accountants-rapport

Bijlage: Antwoorden op vragen rekeningcommissie

- Pag. 12 lening stadion:
  Vraag:
  1) Het stadion is ondergebracht in een stadion BV, de gemeente is eigenaar van de stadion BV. Mag dit gebouw dan worden meegerekend bij het vastgoed van de gemeente, of moet dit worden opgenomen als investering?
- **Antwoord accountant:** Nee, dit gebouw is formeel geen vastgoed van de gemeente zelf maar van de BV. Daarom staat het stadion ook niet als investering of vastgoed in de boeken van de gemeente. De gemeente bezit voor 87,5% wel een BV die eigenaar is van dit vastgoed. Indirect is de gemeente dus voor een groot deel eigenaar. Daarnaast heeft de gemeente het hypothecair recht op het gebouw voor de situatie dat de BV de lening aan de gemeente niet terug betaalt.

Deloitte.

Bijlage – vragen op accountants-rapport

Bijlage: Antwoorden op vragen rekeningcommissie

- Pag. 12 lening stadion:
  Vraag:
  2) Stadion BV beschikt slechts over een deel van het stadiongebouw. Stadion BV bezit, veld, kleedkamers, dak en muren. De commerciële ruimtes zij eigendom van een projectontwikkelaar. Hoe wordt de waarde bepaald van het deel dat eigendom is van de stadion BV? Er ligt geen taxatierapport aan ten grondslag voor zover bekend. Wat vindt de accountant hier van?
- **Antwoord accountant:** Voor het opleggen van OZB wordt wel een WOZ-waardering bepaald en daar vindt ook een splitsing plaats in het deel dat eigendom is van de BV en het deel dat geen eigendom is. Het bepalen van WOZ-waarden is aan strenge voorschriften gebonden en de Waarderingskamer houdt daar toezicht op. Dat zijn voor ons voldoende waarborgen dat er een goede waardering plaatsvindt. Pas op het moment dat verkoop, overdracht o.i.d. van het stadion in beeld is, is een marktwaardebepaling relevant en kan dit bij effectuering van verkoop effect hebben op de waarde van de aandelen van de BV en de wijze waarop de verstrekte lening wordt terugbetaald.

Deloitte.

Bijlage – vragen op accountants-rapport

Bijlage: Antwoorden op vragen rekeningcommissie

- Pag. 12 lening stadion:
  Vraag:
  3) Omdat de OZB waarde hoger is dan de boekwaarde hoeft de Stadion BV niet af te schrijven op het gebouw. Vanuit perspectief van de gemeente Kerkrade is er wel degelijk sprake van (jaarlijkse) waardevermindering van het gebouw. Waar kunnen we deze waardevermindering terugvinden?
- **Antwoord accountant:** Dit zit in stadion BV en dat is niet gecontroleerd door Deloitte als accountant van de gemeente. Niet afschrijven kan bij een eventuele duurzame waardevermindering in de toekomst wel ertoe leiden dat in dat geval extra afgeschreven zou moeten worden. Dit is met de inzichten van nu niet aan de orde.

Deloitte.

Bijlage – vragen op accountants-rapport

Bijlage: Antwoorden op vragen rekeningcommissie

- Pag. 12 lening stadion:
  Vraag:
  4) Zoals bekend vindt aflossing van de leningen plaats door het betalen van huur door Roda. Dus kan Roda de huur toch gewoon opzeggen en elders gaan spelen? Hoe is dit risico afgedekt? Voor zo ver ons bekend ligt er geen overeenkomst die Roda verplicht in dit stadion te blijven voetballen. Graag de mening van de accountant.
- **Antwoord accountant:** Dit zou worst case kunnen. Hier hebben wij geen signaal of indicatie van. Met dit risico is bij de gemeente wel voor een bedrag van € 1,6 miljoen rekening gehouden.

Deloitte.

Bijlage – vragen op accountants-rapport

Bijlage: Antwoorden op vragen rekeningcommissie

- Pag. 12 lening stadion:
  Vraag:
  5) Het risico Roda is door gemeente Kerkrade ingeschat op €1,6 miljoen. Roda heeft de laatste jaren al een aantal keren op de rand van faillissement gestaan. Momenteel zijn er drie sponsors (geen eigenaar of financier), die hebben toegezegd om de club gedurende nog twee jaar zullen ondersteunen. Bedoeling is dat Roda binnen die drie jaar terugkeert naar het hoogste niveau. Of die doelstelling wordt bereikt en of de sponsors er na twee jaar nog mee door gaan is onzeker. Is de risico inschatting van € 1,6 miljoen gelet op het vorenstaande wel voldoende?
- **Antwoord accountant:** Risico inschatting is in eerste instantie aan de gemeente. Wij toetsen de systematiek en onderbouwing en die achten wij plausibel. Mede omdat er thans geen sprake is van een directe afwaardering omdat Roda tot op heden gewoon de afspraken nakomt. Het is en blijft een inschatting en dit is de beste inschatting die de gemeente met de informatie van nu kan maken.

Deloitte.

Bijlage – vragen op accountants-rapport

Bijlage: Antwoorden op vragen rekeningcommissie

- paragraaf 3.3 Gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor een structureel sluitende begroting.
  Vraag 1. De begroting 2020 werd gepresenteerd (zowel aan de raad als in de media) als sluitend. De Provincie ontdekte echter dat er structureel een tekort was van € 1 miljoen. Wat is de reactie van de accountant hierop?
- **Antwoord accountant:** Dit is geen aspect van de accountantscontrole omdat het toetsen op een sluitende begroting een taak van de provincie is. Wij als accountant controleren de jaarrekening en bij de jaarrekening constateren wij dat er sprake is van positieve exploitatieruimte van 2,9%. In de realisatie van 2020 zat dus geen structureel tekort.

  Wij merken volledigheidshalve op dat deze opmerking van de Provincie betrekking heeft op de door de raad vastgestelde begroting 2021. Hierin presenteert de gemeente op de voorgeschreven wijze de betreffende cijfers die voor het Provinciaal toezicht van belang zijn. Het betreft een momentopname. In de jaarrekening wordt deze systematiek van presenteren door de gemeente ook (verplicht) gevolgd voor wat betreft de gerealiseerde cijfers.

Deloitte.

Bijlage: Antwoorden op vragen rekeningcommissie

Bijlage – vragen op accountants-rapport

- Paragraaf 3.3 Gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor een structureel sluitende begroting.
  Vraag 2. De begroting 2020 werd door een besluit van de gemeenteraad achteraf in maart 2021 alsnog met terugwijkende kracht bijgesteld.
  Is dit wettelijk toegestaan volgens de accountant?
- **Antwoord accountant:** Ja, dat mag en is de exclusieve bevoegdheid van u als raad.

Deloitte.

Bijlage: Antwoorden op vragen rekeningcommissie

Bijlage – vragen op accountants-rapport

- Document 5 RB 044 ontwerpbesluit
  Vraag 3. Waar heeft de geheimhoudingsverklaring betrekking op? Waarover gaat het Assurance rapport en wanneer heeft de raad dit kunnen inzien?
- **Antwoord accountant:** Deze vraag gaat over een document waarin gevoelige informatie staat over de resultaten van de verplichte ENSIA-audit (veiligheid gegevensbestanden). Het college heeft hier geheimhouding op gelegd, de raad wordt gevraagd deze geheimhouding te bekrachtigen. De stukken liggen volgens de gebruikelijke procedure voor de raad ter inzage. Dit is ook verwoord in de nota van toelichting bij het raadbesluit.